

Målnummer:	Ö1-96	Avdelning:	3
Avgörandedatum:	1996-02-20		
Rubrik:	Skuldsanering har förklarats omfatta också en fordran på skadestånd i anledning av brott och givits det innehållet att gäldenären befriats helt från den med skadeståndsfordringen följande betalningsskyldigheten.		
Lagrum:	4 § skuldsaneringslagen (1994:334)		
Rättsfall:	RH 1995:31		

REFERAT

Sedan M.M. ansökt om skuldsanering och Kronofogdemyndigheten i Gävleborgs län överlämnat ärendet härom till Hudiksvalls tingsrätt förordnade Hudiksvalls tingsrätt (1995-12-07, tingsfiskalen Helena Bavrell) om tvingande skuldsanering på visst sätt innebärande bl.a. att M.M. befriades helt från en av Trygg-Hansa Försäkringsaktiebolag anmäld fordran om 225 817 kr avseende skadestånd i anledning av brott.

Rörande Trygg-Hansas fordran och M.M:s personliga förhållanden hade genom utredningen i målet framkommit bl.a. följande. Trygg-Hansas fordran hade uppkommit i samband med att M.M. i augusti 1988 i onykter tillstånd kört på ett annat fordon. M.M. var vid den tiden inne i en period av alkohol- och drogmissbruk. Skulden hade legat vilande från den 6 november 1989 till den 6 augusti 1991, under vilken tid M.M. vistats på ett behandlingshem. Genom behandlingen hade M.M. kommit till rätta med sitt missbruk och sin sociala situation i övrigt. M.M., som var självlärd möbelsnickare, hade under behandlingstiden utbildat sig till svetsare. Under de senaste tre åren hade han endast haft tillfälliga och kortare arbeten inom ramen för arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Han hade nu givits en möjlighet att arbeta som möbelsnickare hos en ekonomisk förening, som emellertid förutsatte att han kunde klara av sina skulder. M.M. hade försökt men misslyckats med att nå en uppgörelse med Trygg-Hansa. Bolaget hade inte velat godta ett lägre amorteringsbelopp än 4 000 kr per månad, vilket han inte hade möjlighet att betala.

I skälen för beslutet om skuldsanering anförde tingsrätten bl.a. följande. Skuldsanering får enligt 4 § skuldsaneringslagen beviljas om gäldenären är på obestånd och inte inom överskådlig tid kan antas ha förmåga att betala sina skulder (kvalificerat insolvensrekvisit) och det är skäligt med hänsyn till gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden (allmänt skälighetsrekvisit). Vid skälighetsbedömningen skall särskilt beaktas skuldernas ålder, omständigheterna vid dess tillkomst, de ansträngningar gäldenären gjort för att fullgöra sina förpliktelser och att på egen hand nå en uppgörelse med sina borgenärer samt det sätt på vilket gäldenären har medverkat under handläggningen av ärendet om skuldsanering. - Vad gäller det s.k. insolvensrekvisitet framgår av utredningen att M.M:s totala skulder uppgår till ca 530 000 kr. Hans årsinkomst, som avser A-kasseersättning, uppgår för närvarande till ca 107 300 kr. M.M. kan inom ramen för en ekonomisk förening starta egen verksamhet som möbelsnickare om han beviljas skuldsanering. Mot bakgrund härav är det svårt att bedöma hans framtida inkomster. Tingsrätten finner dock att detta inte är ett absolut hinder mot att skuldsanering beviljas utan varje ärende om skuldsanering får bedömas för sig. Tingsrätten menar att den osäkerhet som föreligger om M.M:s framtida betalningsförmåga inte är större än att det med hänsyn till skuldbördan och den planerade

verksamhetens art framstår som skäligt att skuldsanering beviljas på denna grund. Det kan i sammanhanget erinras om borgenärs möjlighet att med stöd av 27 § 1 st 5 p begära omprövning om gäldenärens ekonomiska förhållanden väsentligen förbättras efter skuldsaneringen. - Som nämnts skall också skälighetsrekvisitet vara uppfyllt för att skuldsanering skall kunna beviljas. Vad gäller skuldernas ålder framgår att merparten av skulderna härrör från slutet av 1980-talet. Mot bakgrund härav finner tingsrätten att skuldernas ålder talar för att en skuldsanering skall beviljas. Vid skälighetsbedömningen skall hänsyn också tas till omständigheterna vid skuldernas tillkomst. Skulden till Trygg-Hansa på 225 817 kr utgör den största skulden och avser skadestånd på grund av brott. Skadeståndsfordringar på grund av brott bör normalt hindra en skuldsanering. Å andra sidan bör skadeståndsfordringar inte generellt undantas från skuldsaneringslagens tillämpningsområde (T Hellners m.fl., Skuldsaneringslagen s 75). Den aktuella skadeståndsfordringen härrör från 1988, d.v.s. är sju år gammal, och är orsakad av att M.M. då var inne i ett djupt alkoholmissbruk. Han har efter denna händelse genomgått en lyckad behandling mot sitt missbruk och är nu i behov av en ekonomisk rehabilitering. Mot bakgrund av dessa omständigheter finner tingsrätten att den aktuella fordringen inte bör verka hindrande för en skuldsanering. - Vad slutligen gäller de ansträngningar gäldenären gjort för att fullgöra sina förpliktelser och att på egen hand nå en uppgörelse med sina borgenärer samt det sätt på vilket gäldenären har medverkat under handläggningen finner tingsrätten att M.M. får anses ha gjort vad han kunnat för att nå uppgörelser med borgenärer under de förutsättningar som förelagat. - Vid en samlad bedömning finner tingsrätten att M.M:s ansökan skall bifallas.

Trygg-Hansa överklagade beslutet om skuldsanering med yrkande att befrielsen från betalningsansvar för bolagets fordran begränsades till att avse endast 3/4 av det totala fordringsbeloppet.

Till stöd för sin talan åberopade Trygg-Hansa i huvudsak följande. Trygg-Hansas fordran om 225 817 kr motsvarar drygt 60 procent av det sammanlagda skuldbelopp som omfattas av tingsrättens beslut om skuldsanering. Trygg-Hansa har inte längre något att erinra mot att M.M. beviljas skuldsanering men motsätter sig att han befrias helt från betalningsansvar för Trygg-Hansas fordran. Eftersom fordringen uppkommit genom brott är det med beaktande av allmänpreventiva skäl inte rimligt att M.M. befrias helt från betalningsansvaret. En sådan befrielse torde inte heller överensstämma med lagstiftarens uttalanden i förarbetena till lagen. Med en långsiktig och anpassad amorteringsplan bör M.M. ha stora möjligheter att återbetala i vart fall en mindre del av skulden.

Hovrätten för Nedre Norrland (1996-02-20, hovrättsråden Christer Berg och Leif Similä samt hovrättsassessorn Kristina Bratteberg, referent) fastställde tingsrättens beslut och anförde följande i skälen.

Hovrätten finner på de av tingsrätten anförda skälen att beslutet om skuldsanering skall omfatta också Trygg-Hansas fordran på skadestånd och ges det innehållet att M.M. befrias helt från den därmed följande betalningsskyldigheten.

Målnummer Ö 1/96

Sökord: Skuldsanering

Litteratur: Prop. 1993/94:123 s. 89f och 100 ff; Hellners-Mellqvist, Skuldsaneringslagen, 1995, s. 74 ff.
